

Från Carl Malmstens-stolen *Vardag* med handvävt tyg formgivet av Liselotte Malmsten. Malmstensklocka *Vidar*, målad av Liselotte Malmsten. Skiss till ryamatta av Liselotte Malmsten. **Sid. 21** Liselotte Malmsten bor i det hus som Carl och Siv Malmsten bodde i.

TEXTIL LIVSLINJE

UR LISELOTTE MALMSTENS HÄNDER OCH KREATIVA SINNE HAR MÅNGA CARL MALMSTENS-TYGER, TEXTIL KONST OCH TEXTILA INREDNINGAR SKAPATS.

ANDRA VÄRLDSKRIGET ÄR SLUT, året är 1947. Liselotte Bourcart har avslutat sina studier till inredningsarkitekt på Konstfackskolans motsvarighet i Zürich, där bland andra Johannes Itten¹ från Bauhaus-rörelsen var rektor.

Från sina studier kände hon till de svenska och danska inredningsidealerna med ljusa möbler, konstnärligt utförda textilier och luftiga rum, så skilt från det hon kom ifrån med tunga möblemang och mörka träslag. Tillsammans med en väninna begav hon sig norrut, först till Danmark, där de hade vänner, sedan vidare till Sverige.

Hon hade tre adresser med sig till platser hon gärna ville arbeta på: NK-bo, Svenskt Tenn och Carl Malmsten. Vid intervjun hos Carl Malmsten förtäljdes att hon bland annat tänkte sig att cykla till Norge för att hälsa på vänner. "Bra tag!" tyckte Carl Malmsten och hon fick erbjudande om jobb. För Liselotte innebar det till en början att rita

rent arkitekternas ritningar. Det var sedan i Sverige hon lärde sig textil och det var här hon lärde sig alla vävtekniker. I nära samarbete med Vidar Malmsten, Carl Malmstens son, som hon gifte sig och fick fyra barn tillsammans med, skapades många klassiska inredningar.

Vi träffas i Liselottes hem Övre Karlsro² på Pipers väg i Solna.

¹ Johannes Itten (1888-1967), publicerade ett antal böcker, bland annat *Kunst der Farbe* där han presenterar sina idéer kring färg.

² Övre Karlsro, en av tre byggnader, vilka uppfördes av Karl XV, också benämnt Carl Malmstens hus. Carl Malmsten köpte huset omkring 1920 och byggde också till ateljéutrymmen. Han bodde där större delen av sitt liv. Byggnaden är byggnadsminne sedan 1993.

Liselotte Malmsten

Född 1922 i Schweiz.
Kom till Sverige 1947.
Har arbetat under många år på Carl Malmsten där hon bland annat formgivit gardiner, möbiltyger och inredningar. Eget konstnärskap med olika textila tekniker: bildvävar, applikationer, broderier och måleri. Ett av Liselottes signum är de unika skåpen som hon har målat i en stor mängd, alla olika. Senaste inköpet av konst signerat Liselotte Malmsten gjordes 2018 då Solna kommun förvärvade två verk.

I huset bodde tidigare svärföräldrarna Carl och Siv Malmsten. I andra hus på området har familjen bott i olika konstellationer under olika tider. Det finns likheter med det kreativa Larssonska hemmet Lilla Hytttäsk i Sundborn, men här blir det aldrig något museum. Att få komma hit är en historieresa i svensk möbel- och inredningshistoria som börjar i tidigt 1900-tal då Carl Malmsten upptäcks vid inredningen av Stockholms Stadshus 1916–23. Under 1900-talet och än i dag associeras Carl Malmstens möbler med hantverk, materialkvalitet och funktion.

Huset är fyllt av dessa Malmstensmöbler. Liselotte Malmsten sätter sig tillrätta i en stol med hög rygg som Vidar Malmsten har ritat just till äldre, där alla kanter, helt enligt Malmstens principer, har avrundade hörn, möbelen har mjuka former och ergonomisk utformning. Med oss i samtalet är de två döttrarna, den äldsta i syskonskaran Gudrid och Annika, den yngsta. Liselotte Malmsten är 97 år. Ögonen gnistrar av visdom och livsglädje när hon berättar. Ibland faller döttrarna in i samtalet. Att ha växt upp i detta hem har varit fantastiskt berättar de, även om de i tonåren tyckte att deras hem var lite väl annorlunda vännernas, vilka i sin tur uttryckte vilken kreativ och härlig miljö det var. Och visst var det så, konstaterar de. Annikas dotter, Eira, går i mormors fotspår och studerar just nu på Capellagården, som hennes mors farfar och farmor Carl och Siv Malmsten skapade och där mormor Liselotte tidigare undervisade. Liselotte gläds och följer med intresse det som händer. I en vävstol finns en trasmattsväv som Eira påbörjat. Den textila livslinjen fortsätter.

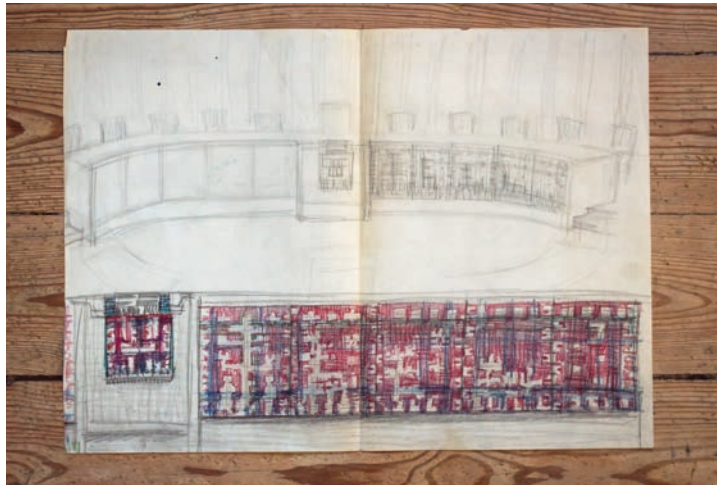
På väggarna hänger Liselottes textilkonst; bildvävar, broderier, textilapplikation och textiltryck. De utgör en linje i hennes rika konstnärskap vid sidan om de stora inredningsuppdragen tillsammans med Vidar samt alla möbiltyger, mattor och inredningstextilier hon komponerade.

Liselotte har alltid tecknat. Med på resor och utflykter fanns penna och akvarellfärger. Naturen som inspirationskälla, och människorna. I en berättande bildväv har hon iscensatt Bergshamra koloniområde som fanns i närheten. I folkvimlet finns de nära och kära, barnen och barnbarnen. Det är en idyll som tecknas, med odling, blommor, lust och lek. Hon har målat samma motiv. Det är hennes arbetssätt, att måla en noggrann skiss samt väva eller brodera motivet. Detta gäller såväl bildvävarna, som de dekorativa dubbelvävarna, mattorna och inredningstygera. Med vibrerande lätthet och fin färgkänsla har skisserna givit levande förebilder till textilierna. Ryor ritade med pastellkrita till fluffiga, mjuka konturer och färgspel, rörlakansmattor med geometriskt uppbyggda mönster i hennes mycket personliga färgskala, dubbelvävar med precisa mönster, där man på skisserna ser de olika materialen – det lysande vita linet och de varmt röda och violetta tonerna i ullgarn. Skisser möjliga att väva direkt utifrån. En gardin är målad på silkepapper, transparensen blir iscensatt.

Flera av de stora inredningsuppdragen finns väl dokumenterade med skisser och prover. Vi fördjupar oss i ett av dem. Ett uppdrag utfört på 1950-talet till tingsrätten i Skellefteå. Skranket är klätt med två långa längder i plockad dubbelväv, finnväv står det på skisserna. I mitten, framför domaren, är en mindre väv monterad. Möblerna och övrig inredning är signerade Vidar Malmsten, textilierna är skapade av Liselotte, men, flickor döttrarna in, det var säkert ett nära samarbete. Mamma och pappa gjorde mycket tillsammans, de experimenterade, det var mycket lek med färger och material.

Inredningen i tingsrummet är tidstypisk. Funktion och kvalitet är nära sammanbundna. Material som tål att brukas i både möbler och textilier. Formgivningen är sober och elegant. Den röda färgställningen ger ett varmt intryck, domarskrankets cirkelform famnar om och inkluderar. I ett rum där många svåra dilemman ska redas ut och mycket smärta ska tas om hand.

Liselotte Malmsten formgav tillsammans med sin man Vidar Malmsten inredningen till Skellefteå tingsrätt i slutet av 1950-talet.

Två humanister, Vidar och Liselotte Malmsten fick uppdraget att klä rummet. Så rätt det blev! Textilierna finns fortfarande på plats, möblerna är tyvärr delvis borttagna och ersatta med svarta stolar med höga ryggar.

Liselotte har formgivit många gardintyger och en stor del av alla de handvävda möbelyger som varit ett signum för Carl Malmstens möblerna. Flera av de mönster som Carl Malmsten ritade gjorde Liselotte färgsättningar till. Carl Malmsten hade ett stort förtroende för Liselottes färgseende och känsla för färgsättningarna.

I Malmstensarkivet i Sickla, Nacka finns en stor mängd prover bevarade. Teknik, kvalitet och färgsättningar visar en imponerande variation.

Vi konstaterar att kombinationen är viktig. En klädd Malmstensmöbel är fulländad först när textilen är på plats. Och handvävt ska det förstås vara – då blir det som bäst. Idag finns inte den kapacitet som fanns tidigare när det gäller att få fram handvävda möbelyger. Men kanske i en framtid. Liselotte hoppas det. I arkivet i Sickla finns en stor källa att utforska.

I köket står en funktionell stol med ett handvävt möbelyg. Golvet stolen står på är målat i turkosgrått. En rand i möbelyget tar upp golvfärgen. I det vardagliga finns fingertoppskänslan, såväl i det som hör till hemmet och den "lilla" världen som de stora offentliga inredningarna. Hur har hon hunnit allt? De skisser vi får se är en bråkdel av allt det som gjorts. Och sedan det egna hantverket. Alla specialmålade möbler. Fyra barn. Liselotte ler och efter en stund säger hon.

– Ja, det är det som är jag!

Liselotte Malmstens konstnärskap har hittills inte fått den uppmärksamhet det förtjänat. Kanske beror det på att männen tagit plats. Svärfar, den store Carl Malmsten och mannen Vidar. Men även att textil i allmänhet har en tillbakahållen roll. Som under Bauhaustiden, då det var männen som tog plats som arkitekter och formgivare av möbler och inredningar. Kvinnorna fick sin mer undanskymda arena i de textila verkstäderna. När Bauhausrörelsen 2019 firade 100 år kunde man på utställningar se att textilierna får en plats. Och först då, när hela sammanhanget, med arkitektur, möbler och textilier presenteras blir det en intressant helhet. Som här i Liselottes konstnärshem i Solna.

Liselotte Malmstens målning
och bildväv av
Bergshamra kolonistugeområde.